
Aika 29.10.2024, klo 17:00

Paikka Neilikkatie 17, kokoustila Kuninkaala

Käsiteltävät asiat

- § 45 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 46 Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta**
- § 47 Järjestöavustushaun ajankohtaiskatsaus**
- § 48 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen eli HYTE-kertoimen kehittämistyön tilannekatsaus**
- § 49 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyö**
- § 50 Tiedoksi merkittävät asiat**

Osallistujat

Kimmo Kiljunen, puheenjohtaja
Laura Tulikorpi, 1. varapuheenjohtaja
Kerttu Pöntinen, sihteeri
Soile Eriksson
Roosa Haapalainen
Susanna Kaiju
Sirpa Siru Kauppinen
Jari Laukia
Kai-Ari Lundell
Jukka Nevala
Elina Nykyri
Manav Phull
Jarkko Rönholm
Tuomas Vanhanen
Timo Aronkytö, Hyvinvointialuejohtaja
Elina Eeva, Sosiaalijohtaja
Terhi Enjala
Filip Godlewski
Pia Karasjärvi
Kauko Passi, Vanhusneuvoston jäsen
Maarit Raja-Aho, Aluehallituksen puheenjohtaja
Veikko Väisänen

§ 45**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 142 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä. Erityisestä syystä esityslista tai yksittäisen asian selostus ja päätösehdotus voidaan lähettää myöhemmin.

Kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen kokousta toimielimen jäsenille sekä niille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus toimielimen kokouksessa. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, ensisijaisesti sähköisesti.

Hyvinvointialuelain 108 §:n mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Hallintosäännön 146 §:n mukaan toimielimen jäsenten, esittelijän ja pöytäkirjanpitäjän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus

1. aluehallituksen kokouksessa aluevaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla hyvinvointialuelain 26 §:n mukaan sekä kansalliskielilautakunnan puheenjohtajalla hyvinvointialuelain 33 § mukaan;
2. muiden toimielinten kokouksessa aluehallituksen puheenjohtajalla ja hyvinvointialuejohtajalla, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä aluevaltuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa;
3. aluehallituksen kokouksessa toimialajohtajilla sekä konsernipalvelujen toimialan palvelualuejohtajilla, viestinnän edustajalla sekä juristilla/laki- ja päätöspalveluiden päälliköllä;
4. aluehallituksen kokouksessa nuorisovaltuuston edustajalla. Nuorisovaltuuston edustajalla ei kuitenkaan ole puhe- ja läsnäolo-oikeutta käsiteltäessä salassa pidettäviä asioita.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla kyseisen toimielimen jäsen. Toimielinten kokousten pöytäkirjanpitäjänä toimii hyvinvointialuejohtajan määräämä henkilö.

Pöytäkirjanpitäjällä on puhe- ja läsnäolo-oikeus kokouksissa. Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta. Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

Hallintosäännön 153 §:n mukaan lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan esittelijänä toimii hallintojohtaja.

Ehdotus

Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta päättää:

1. todeta kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi; ja

-
2. myöntää puhe- ja läsnäolo-oikeuden tähän lähi­demokratia- ja osallisuuslautakunnan kokoukseen asiantuntija- ja kehittämis­palvelujen palvelualuejohtaja Elina Eevalle sekä tehtäväaluepää­likkö Marja Veikkolaiselle.

§ 46**Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta****Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen**

Kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen kokousta toimielimen jäsenille sekä niille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus toimielimen kokouksessa. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, ensisijaisesti sähköisesti. Esityslista sisältää ehdotuksen kokouksen työjärjestykseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta. Tarkoituksena on, että lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta valitsee kokouksessaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Ehdotus

Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta päättää:

1. hyväksyä laaditun esityslistan mukaisen työjärjestyksen;
2. valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa; ja
3. että tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) tiistaista 5.11.2024 klo 12.00 lähtien.

§ 47**Järjestöavustushaun ajankohtaiskatsaus**

VAKEDno-2024-2324

Asian valmistelija: tehtäväaluepäälikkö Marja Veikkolainen

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 26 §:n mukaan lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan tehtävänä on päättää hyvinvointialueen avustushaun avaamisesta ja laatia aluehallitukselle ehdotus avustusten myöntämisestä aluehallituksen vahvistamien avustusperiaatteiden pohjalta. Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta päätti kokouksessaan 25.9.2024 § 42 avata avustushaun hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuoltoa tukevaan toimintaan ajalle 1.10.2024-31.10.2024. Hausta ilmoitettiin kuulutuksella ja viestittiin erilaisissa hyvinvointialueen viestintäkanavissa sekä 1.10.2024 järjestetyssä avustusinfoissa.

Hakemusten käsittelyprosessin mukaisesti jokainen hakemus liitteineen tarkastetaan. Avustushakijalle lähetetään täydennyspyyntö, mikäli hakemuksessa on puutteita. Avustusten käsittelyä varten on luotu arviointia helpottava ja läpinäkyvyyttä lisäävä arviointikehikko, jossa avustusperiaatteiden mukaiset vähimmäiskriteerit on listattu ja arvioitavat kriteerit pisteytetty.

Avustusperiaatteiden mukaiset vähimmäiskriteerit toiminta- ja kumppanuusavustusta saaville:

- Hakemus on saapunut määräaikaan mennessä
- Avustuksen saajalla on näyttöä sote-palveluita tukevasta ja täydentävästä yleishyödyllisestä toiminnasta vähintään vuoden ajalta
- Hakijalla on osoittaa näyttöä kohderyhmälle osoitetusta vaikuttavasta toiminnasta
- Hakijalla on valmius tehdä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa
- Toiminta on avointa sekä vantaalaisille että keravalaisille
- Toiminta kohdistuu haavoittuviin ryhmiin
- Hakijalla on käytössä sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntemusta
- Hakijalla on omarahoitusosuus
- Täydennyspyynnöt, liitteet ym. on toimitettu annetussa määräajassa

Lisäksi avustusperiaatteiden mukaiset vähimmäiskriteerit kumppanuusavustusta saaville:

- Hakijalla on tiivistä ja toimivaa asiakasohjausta hyvinvointialueen palveluista
- Toimintaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa
- Hakijalla on vapaaehtoisten lisäksi palkattua henkilöstöä

Avustusperiaatteiden mukaiset arvioitavat asiat:

- Miten hakija on kuvannut toimintansa toteutusta, millaisia tavoitteita se on asettanut toiminnalle?
- Miten hakija aikoo toteuttaa toiminnan vaikuttavuuden seuranta?
- Miten avustettu toiminta tukee hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden toteutumista?
- Miten toiminta tukee hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia palveluja?

- Millainen tarve avustettavalle toiminnalle on VAKEn alueella alueen erityispiirteet huomioiden?
- Miten samalle hakijalle mahdollisesti aiemmin myönnettyjen avustusten käyttötarkoitus on toteutunut?

Hyvinvointialueen asiantuntijoiden ja toimialajohdon arviointien pohjalta lähi­demokratia ja osallisuuslautakunta tulee tekemään vuoden 2025 alussa esityksen hyvinvointialueen aluehallitukselle järjestöavustusten myöntämisestä. Lähi­demokratia- ja osallisuuslautakunnan kokouksessa 18.12.2024 annetaan alustava katsaus saapuneisiin hakemuksiin.

Ehdotus

Lähi­demokratia- ja osallisuuslautakunta päättää merkitä tiedoksi avustushaun ajankohta­iskatsauksen.

§ 48**Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen eli HYTE-kertoimen kehittämistyön tilannekatsaus**

VAKEDno-2024-4650

Liitteet

1 § 48 HYTE_keroin.pdf

Asian valmistelija: tehtäväaluepäälikkö Marja Veikkolainen

Hyvinvointialueet saavat valtionrahoitusta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn ja sen tuloksellisuuden perusteella. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin eli HYTE-kerroin on jaettu hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille asukasluvun mukaan. Vuonna 2024 hyvinvointialuille jaetaan rahoitusta 42 €/ asukas. Toimintaa ja tuloksia väestötasolla kuvaavat indikaattorit huomioidaan ensimmäisen kerran vuoden 2026 rahoituksen jaossa. (Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta 617 /2021).

Raha ei ole korvamerkittyä. Hyvinvointialue voi käyttää saamansa summan siten kuin se parhaaksi näkee sille osoitettujen tehtävien hoitamiseksi. HYTE-kertoimen tavoitteena on kannustaa hyvinvointialueita toimintaan, joka edistää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä heidän toiminta- ja työkykyään. Sillä pyritään erityisesti kannustaa hyvinvointialueita huolehtimaan tarpeenmukaisesta ehkäisevästä työstä sosiaali- ja terveystaloudissa, jotta sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvua saadaan hillittyä ja väestön hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä ylläpidettyä ja edistettyä.

HYTE-kertoimen suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa ja voimavaroja kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Toimintaa kuvaavia prosessi-indikaattoreita on kahdeksan ja tulosindikaattoreita viisi.

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaisista hyvinvointialueella tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on ja millaiset voimavarat työhön on?". Prosessi-indikaattorit ovat seuraavat:

- Lastenneuvolan 4-vuotiaiden terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen
- Kouluterveydenhuollon 8.-luokkalaisten terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen
- Koulukuraattorin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla
- Koulupsykologin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla
- Lasten tuhkarokko-vihurirokko-sikotauti (MPR) -rokotuskattavuus
- Alkoholinkäytön mini-intervention toteutuminen, kun juomiseen liittyy haitta tai haittariski
- Elintapaneuvonnan toteutuminen tyyppin 2 diabetesriskissä oleville Käypä hoito -suosituksen mukaisesti
- Työttömien toteutuneiden terveystarkastusten osuus suhteessa työttömien kokonaismäärään

Tulosindikaattorit mittaavat muutosta väestössä. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden tai mittausajankohdan erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, saa kunta sen osalta maksimipisteet. Tulosindikaattoreita ovat seuraavat:

- Vammojen ja myrkytysten hoidosta aiheutuvat sairaalahoitajaksot tai sairaalassa hoidetut potilaat tai molemmat
- Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä
- NEET-nuoret eli ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevat 20–24-vuotiaat, % ikäluokasta
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % ikäluokasta
- Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Hyvinvointialueen saama summa lasketaan seuraavasti: Asukasta kohden määriteltä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta 39,40 EUR x asukasluku x hyte-kerroin / koko maan hyte-kerroin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos julkaisi ensimmäisen hyte-kerroin koelaskelman loppuvuodesta 2023. Tällöin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilanne näytti siltä, että hyte-kerroin rahoitus tulisi tippumaan vuonna 2026 siirryttäessä indikaattoriperusteiseen laskelmaan nykyisestä asukaslukuun suhteutetusta laskelmasta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue olisi tuon laskelman mukaan saamassa 31 euroa/ asukas rahoitusta, mikäli laskelma olisi tehty vuoden 2023 laskelman pohjalta.

Keväällä 2024 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen johtoryhmä päätti, että hyvinvointialue käy läpi hyte-kertoimen indikaattorit, tunnistaa indikaattorit, jotka vaativat kehittämistyötä ja määrittää kehittämistoimenpiteet.

Laajempaa kehittämistyötä vaativia indikaattoreita tunnistettiin seuraavat

- Elintapaneuvonta tyypin 2 diabetesriskissä oleville
- Alkoholinkäytön mini-interventio

Pienimuotoista kehittämistyötä tunnistettiin vaativan seuraavat

- Lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon terveystarkastukset
- Koulukuraattori- ja -psykologiresurssi
- MPR-rokotuskattavuus
- Työttömien terveystarkastukset

Kesän ja syksyn 2024 aikana on käyty toimialojen kanssa läpi kehittämistyötä vaativat indikaattorit ja sovittu kehittämistyön edistämisestä. Lisäksi yhteistyössä THL:n kanssa on selvitetty, miten tiedot on kirjattu ja onko kirjauksissa virheitä. Laajempaa kehittämistyötä vaativien indikaattorien osalta on laadittu kirjaamisohjeistukset ja aikataulutettu koulutukset. Lisäksi tehty tarvittavat Apotti-muutospyynnöt.

Lokakuussa 2024 THL julkaiseman uuden laskennan mukaisesti Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilanne on selkeästi parempi verrattuna vuoden 2023 laskelmaan. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyte-kerroin on vuoden 2024 laskelman mukaan 42. Vake sijoittuu hyvinvointialueista kahdeksanneksi.

Ehdotus

Lähi­demokratia- ja osallisuuslautakunta päättää merkitä tiedoksi selostuksen hyte-
kertoimen kehittämistyöstä.

§ 49

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyö

VAKEDno-2024-4651

Liitteet

1 § 49 VAKE_hyteneuvottelut.pdf

Asian valmistelija: tehtäväaluepäällikkö Marja Veikkolainen

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on yhteinen vastuu alueen asukkaiden hyvinvoinnista. Asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä voidaan lisätä hyvällä yhteistyöllä hyvinvointialueiden, kaupunkien, erikoissairaanhoidon sekä kolmannen sektorin toimijoiden välillä. Keskeisimpiä yhdyspintoja eli kahden tai useamman organisaation rajoja ja yhteistyöpaikkoja syntyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta muun muassa liikunta, nuoriso- ja kulttuurityössä, opiskeluhuollossa, asumispalveluissa sekä maahanmuuttajien kotouttamisessa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut ovat osa kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintatyötä. Neuvottelut mahdollistavat yhtenäisen näkemyksen kunnan, hyvinvointialueen, erikoissairaanhoidon ja kolmannen sektorin välille sekä sitoutumisen yhteisiin tavoitteisiin. Lain mukaan neuvottelut on pidettävä vähintään kerran vuodessa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on järjestänyt vuonna 2024 kaksi neuvottelua (5.3.2024 ja 4.10.2024). Neuvotteluihin on osallistunut hyvinvointialueen lisäksi Vantaan kaupungin, Keravan kaupungin, HUS:in sekä kolmannen sektorin edustajat. Kevään neuvotteluissa sovittiin vuoden 2024 tavoitteista sekä hyte-tietopohjan päivittämisestä. Syksyn neuvotteluissa tehtiin yhteenvetoa neuvotteluosapuolten tunnistamista hyte-haasteiden taustatekijöistä ja juurisyistä.

Vantaan ja Keravan alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyön keskeisenä päämääränä 2023–2025 on taata mielekäs arki alueen asukkaille ja palveluiden käyttäjille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alueellisen yhteistyön painopistealueita ovat osallisuus, mielen hyvinvointi sekä hyvinvointia tukevat elintavat, joihin yhdessä panostamalla tuetaan mielekkään arjen toteutumista.

Vuoden 2024 neuvotteluissa nousi esiin neljä teemaa, joista käytiin keskustelua ja pohdittiin juurisyitä: mielen hyvinvointi, työ ja toimeentulo, terveys, turvallisuus. Mielen hyvinvoinnin osalta erityistä huolta herättää tyttöjen ahdistuksen lisääntyminen ja elämän tyytyväisyyden lasku. Ikääntyneiden, erityisesti naisten elämänlaadun kokemus on heikentynyt. Lisäksi miesten yksinäisyys on lisääntynyt.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä on selvästi korkeampi Vantaan ja Keravan hyvinvointi-alueella kuin koko maassa. Syrjäytymisriskissä olevien 18–24-vuotiaiden, erityisesti miesten määrä, on korkea. Määrä on korkeampi kuin koko maassa.

Terveyden osalta huolenaiheiksi nousi lasten ja nuorten osalta lihavuus ja ylipainon kasvu sekä fyysisen toimintakyvyn heikentyminen. Liikkumattomuus aiheutti huolta myös työikäisen väestön osalta, sillä vain alle puolet työikäisistä liikkuu riittävästi. Lisäksi työikäisien osalta huolta herättää päihteiden käyttö. Työikäisistä miehistä lähes 40 % käyttää liikaa alkoholia. 65 vuotta täyttäneillä vastaava luku on 48 %. Vantaan ja

Keravan alueen osalta HUS nosti esiin huolen, että maahanmuuttajataustaisten äitien lapset syntyvät muuhun väestöön verrattuna useammin ennen­aikaisina.

Turvallisuuden osalta huolenaiheina nostettiin koulukiusaaminen, väkivaltarikokset ja turvattomuuden tunne. Koulukiusaaminen on lisääntynyt lähes kaikissa lasten ja nuorten ikäryhmissä. Nuorten väkivaltarikokset ja omaisuusrikokset ovat kasvussa. Myös nuorten väkivallan kokemukset ovat lisääntyneet.

Ehdotus

Lähi­demokratia- ja osallisuuslautakunta päättää merkitä tiedoksi selostuksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyöstä.

§ 50

Tiedoksi merkittävät asiat

- Järjestöyhteistyön neuvottelukunta kokoontuu ensimmäisen kerran 30.10.2024
 - Kokouksen asialistalla ovat neuvottelukunnan toimintakäytännöt, neuvottelukunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta, tulevien kokousten päättäminen sekä järjestöyhteistyön neuvottelukunnan edustajan ja varaedustajan nimeäminen hyvinvointialueen lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan kokouksiin
 - Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan 25.11.2024 kokoukseen tuodaan tiedoksi järjestöyhteistyön neuvottelukunnan kokousedustajan tervehdys

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.